

LNUs forvaltning av Frifond organisasjon
og Frifond barn og unge

Frifondrapporten 2016

Innholdsfortegnelse

1.	Frifond-tilsagnet 2016	3
1.1	Om rapporten	3
2.	Målsetninger og målgruppe for Frifond-ordningen	4
3.	Administrasjon av Frifond-ordningen i LNU	5
3.1	Videreutvikling av den elektroniske søknadsportalen	5
3.2	Koordinering og samarbeid med Norsk musikkråd	5
4.	Omtale av Frifond-ordningen i 2016	6
4.1	Frifond fylkesfordeling 2016	6
5.	Omtale og vurdering av Frifond organisasjon	8
5.1	Søknader og saksbehandling i 2016	11
5.2	Eksempler på organisasjoner som får støtte	12
5.3	Oppfølging, veiledning og rapportering	13
5.3.1	Veiledning	13
5.3.2	Rapportering	14
5.3.3	Oppfølgingsbesøk	15
6.	Omtale og vurdering av Frifond barn og unge	16
6.1	Utbetalinger i 2016	17
6.2	Eksempler på prosjekter som har fått støtte	18
6.3	Tillit til barn og unge som initiativtakere og drivere i prosjekter	19
6.4	Søknadsprosessen i Frifond barn og unge	19
6.5	Rapportering og oppfølging av brukerne	20
6.5.1	Purrerutiner og tilbakekreving av midler	21
6.6	Prosjekt- og kontrollbesøk	22
7.	Frifond for alle	22
8.	Informasjonsarbeid	24
9.	Resultater og måloppnåelse	26
10.	Sammendrag	30
11.	Avsluttende kommentarer	31

Forsidefoto: Larvik skateboardklubb fikk støtte av Frifond for å bygge skaterampe – ut i havet.

1. Frifond-tilsagnet 2016

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) viser til brev fra Kulturdepartementet av henholdsvis 18. mars 2016 og 20. juni 2016, begge med referanse 16/1747. Etter tidligere avtale med Kulturdepartementet oversendes egen rapport for forvaltningen av Frifond teater. Denne rapporten omhandler derfor kun forvaltningen av Frifond barn og unge og Frifond organisasjon. I tillegg kommer et eget kapittel om prosjektet Frifond for alle, som etterspurt i tilsagnsbrevet av 18. mars 2016.

LNU ble i 2016 tildelt henholdsvis 12 849 195 kr. i statstilskudd og 123 117 968 kr. i midler fra Norsk Tippings overskudd. Totalt var tildelingen på **135 967 163 kr.** til Frifond barn og unge og Frifond organisasjon i LNU. Dette inkluderer ikke 3 000 000 kr. fra restmidlene fra 2015 til Frifond som har blitt bevilget på nytt til utdeling i Frifond barn og unge. Tilskuddet til LNU utgjør 68,7 prosent av det totale tilskuddet i Frifond, mens Norsk musikkråd og Frifond teater mottok henholdsvis 28,3 prosent og 3,0 prosent av det totale tilskuddet.

LNU rapporterer med dette på disponeringen av midlene etter de kravene som er stilt i tilsagnsbrevet av 18. mars 2016.

I tråd med tilsagnsbrevet 2016 føres renteinntektene inn på konto for utdeling i Frifond barn og unge og Frifond organisasjon. Renteinntektene i 2016 utgjorde totalt 5825 kr.

1.1 Om rapporten

Rapporten har følgende vedlegg:

1. Revisors beretning for støtteordningene Frifond barn og unge og Frifond organisasjon samt for administrasjonen av disse
2. Liste over Frifond-organisasjoner og medlemmer i LNU
3. Styrets vurdering av Frifond-forvaltningen knyttet til tilsagnsbrevet fra Kulturdepartementet og styrets vurdering av LNUs økonomiske situasjon
4. Nøkkeltall for tilskudd til Frifond organisasjon og Frifond barn og unge
5. Fylkesstatistikk over Frifond-søkere
6. LNUs regnskap for 2016

Annen dokumentasjon som kreves i følge tilsagnsbrevet samt kommentarer til tallene i regnskapet er innarbeidet i rapporten.

Sitatene brukt i rapporten er hentet fra spørreundersøkelsen for Frifond barn og unge. Undersøkelsen ble sendt til alle som hadde søkt Frifond barn og unge, Frifond teater og Frifond musikk i 2016. Man mottok totalt 1472 fullstendige besvarelser hvorav 394 var Frifond barn og unge-søkere. Bilder som er brukt i rapporten er, hvis ikke annet er oppgitt, hentet fra rapportene fra støttmottakere av Frifond barn og unge og Frifond organisasjon i 2016.

Oppdaterte retningslinjer for de enkelte støtteordningene er tilgjengelig på www.frifond.no og www.lnu.no.

2. Målsetninger og målgruppe for Frifond-ordningen

Tilsagnsbrevet fra Kulturdepartementet viser til regjeringens mål om å bedre vilkårene for frivillige organisasjoner samt legge til rette for at flest mulig skal ha mulighet til å delta i frivilligheten.

Formålet med Frifond, ifølge tilsagnsbrevet, er å *stimulere barn og unges aktivitet og deltakelse lokalt, gjennom frivillige organisasjoner og frittstående grupper og foreninger som ikke er medlem av en større organisasjon. Ordningen skal bedre rammevilkårene for frivillige organisasjoner og grupper sitt medlemsbaserte virke på lokalt nivå.*

Frifond skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner, frittstående grupper og foreninger med ulike formål og aktivitetsgrunnlag. LNU har, sammen med den andre Frifond-forvalteren Norsk musikkråd, ansvar for å fordele midlene videre, behandle eventuelle klager, samt rapportere til Kulturdepartementet om bruken av midlene på lokalt nivå. LNU har selv ansvar for kontroll og oppfølging av bruken av Frifond-midlene.

Midlene skal også komme organisasjoner og grupper som ikke er medlemmer i LNU til gode. 5-30% av midlene skal gå til lokale lag uten sentralledd, og 70-95% til lokale lag med sentralledd.

gKvUNG arrangerte en kunstutstilling hvor ungdommer fremstilte sine ønsker for 2016.

For både sentrale organisasjoner og frittstående grupper og organisasjoner gjelder noen grunnleggende kriterier. Både organisasjonene og de frittstående gruppene må:

- Arbeide etter demokratiske prinsipper
- Ha et allmennyttig siktemål
- Arbeide for og med barn og unge under 26 år i lokalmiljøet

LNU mener at organisasjonen i 2016 har jobbet i tråd med ordningens formål. Frifond-arbeidet i LNU har vært med på å skape bedre rammevilkår for den frivillige sektoren og har bidratt til å skape et mangfold av lokal aktivitet i hele landet. Frifond er en lavterskelordning som stimulerer barn og unges deltakelse lokalt, og dette mener LNU å ha bidratt til i sin forvaltning av ordningen. Hvordan LNU har jobbet for å oppnå disse målene og hvilke resultater vi har oppnådd er beskrevet i denne rapporten i sin helhet.

3. Administrasjon av Frifond-ordningen i LNU

Av midlene fra statstilskuddet og spillemidlene er 2 687 583 kr. tatt ut til administrasjon av ordningene. Midlene går i hovedsak til lønn til saksbehandlere, drift av søknadsportalen, administrasjonsbidrag til LNU og til informasjonsaktivitet knyttet til Frifond-ordningen (se kapittel om informasjonsarbeid).

LNU har i 2016 hatt tre faste 100 prosent-stillinger som har jobbet med Frifond i tillegg til en 40% stilling fra april til oktober 2016, og en 50% stilling i desember 2016. Sistnevnte stilling har fokusert på behandling av eldre rapporter. Én av de faste stillingene var knyttet til Frifond organisasjon mens de resterende to faste stillingene, og stillingen som varte til oktober, jobbet med Frifond barn og unge. Deltidsstillingene ble lønnet med LNUs driftsmidler. I 2016, som de siste årene i støtteordningen, har man fokusert på å kutte etterslepet på rapporter. Arbeidet er ressurskrevende, men har gitt gode resultater. LNU har også tatt i mot en praksisstudent fra april til juni 2016, der hovedoppgaven var å behandle søknader i Frifond barn og unge. Vedkommende fortsatte med samme arbeidsoppgaver etter endt praksis, da som sommerhjelp fram til august.

Frifonds rådgivere inngår, sammen med rådgiver i Frifond teater, i et team i LNU-sekretariatet med egen koordinator. Frifond-teamet er også representert i forvaltningsteamet i LNU hvor felles forvaltningsfaglige utfordringer og strategier diskuteres.

LNU forvalter for øyeblikket omtrent 150 millioner kr. fordelt på 7 nasjonale og internasjonale støtteordninger på vegne av Utenriksdepartementet, Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kulturdepartementet. Blant støtteordningene er Frifond organisasjon den desidert største med 126 millioner kr. til utdeling i 2016.

3.1 Videreutvikling av den elektroniske søknadsportalen

Frifond barn og unges og Frifond organisasjons søkere gjennomfører hele prosessen fra søknad til rapportering i den elektroniske søknadsportalen. Dersom søker svarer på e-post lagres denne på samme sted, noe som sikrer en stabil forvaltning for LNU, og mer oversiktlig for søkeren. Alle Frifond-ordningene LNU forvalter benytter samme saksbehandlingssystem, noe som gjør at man enkelt kan se om søker har søkt en av de andre ordningene tidligere, har tidligere tilbakebetalingskrav mot seg eller ubehandlede rapporter for å nevne noe. En felles søknadsportal gjør altså forvaltningen enklere, mer oversiktlig og mer samkjørt for søker og saksbehandler.

Søknadsportalen er under stadig utvikling og oppdatering. Dette er nødvendig for å kunne tilby søkerne en enkel, trygg og effektiv saksbehandling. LNU skal fortsette dette arbeidet i 2017 og i årene som kommer.

3.2 Koordinering og samarbeid med Norsk musikkråd

De to Frifond-paraplyene har jevnlig møter fordelt utover året, og LNU oppfatter samarbeidet som godt. LNU står for koordineringen og administrasjonen av et felles informasjonsbudsjett, mens møtested ruller mellom organisasjonene.

På saksbehandler møtene i 2016 har man blant annet samordnet informasjonsbesøk til fylker hvor det er få Frifond-søkere og lav representasjon ved Ungdommens kulturmonstring, UKM. Man har diskutert innkjøp av Frifond-effekter, markedsføring på sosiale medier, samt felles utfordringer i møte

med søkere og saksbehandling. Mellom møtene er det også god kommunikasjon mellom paraplyene med tanke på blant annet informasjonsarbeid på nettsider og Facebook.

Retningslinjene er svært samkjørte i Frifond musikk, Frifond teater, Frifond barn og unge og Frifond organisasjon, både når det gjelder innhold og utforming. Større planlagte endringer i retningslinjene diskuteres av paraplyene og man holder hverandre oppdatert på endringer som gjøres.

Generalsekretærene i de to paraplyorganisasjonene har hatt jevnlig kontakt i løpet av året for å drøfte felles utfordringer, problemstillinger og muligheter knyttet til Frifond-ordningen. Generalsekretærene har også i 2016 møttes for å bestemme fordelingen av Frifond-midlene paraplyene seg i mellom.

4. Omtale av Frifond-ordningen i 2016

Fordelingen av spillemidler, statstilskudd og renteinntekter mellom Frifond barn og unge og Frifond organisasjon i 2016 ble ved vedtak i LNUs styre satt til respektive 91,6 prosent og 8,4 prosent. Dermed hadde Frifond organisasjon i 2016 126 316 049 kr. til utdeling (inklusive restmidler og renteinntekter), og Frifond barn og unge hadde 12 979 606 kr. til utdeling (inkludert renteinntekter og restmiddelandel).

Av restmidlene til Frifond barn og unge fra 2015 ble 3 000 000 kr. hentet ut og tildelt på nytt gjennom tilsagnsbrevet fra Kulturdepartementet. I tillegg ble 2 000 000 kr. av restmidlene overført til prosjektet Frifond for alle. Reelt restmiddelbeløp på Frifond barn og unge overført fra 2015 var da 8 605 661 kr.

I 2016 har LNU fortsatt å arbeide for god veiledning av søkere, informasjonsarbeid rundt ordningene og en trygg forvaltning. Mer om dette kan leses i de etterfølgende kapitlene som omhandler hver ordning spesifikt.

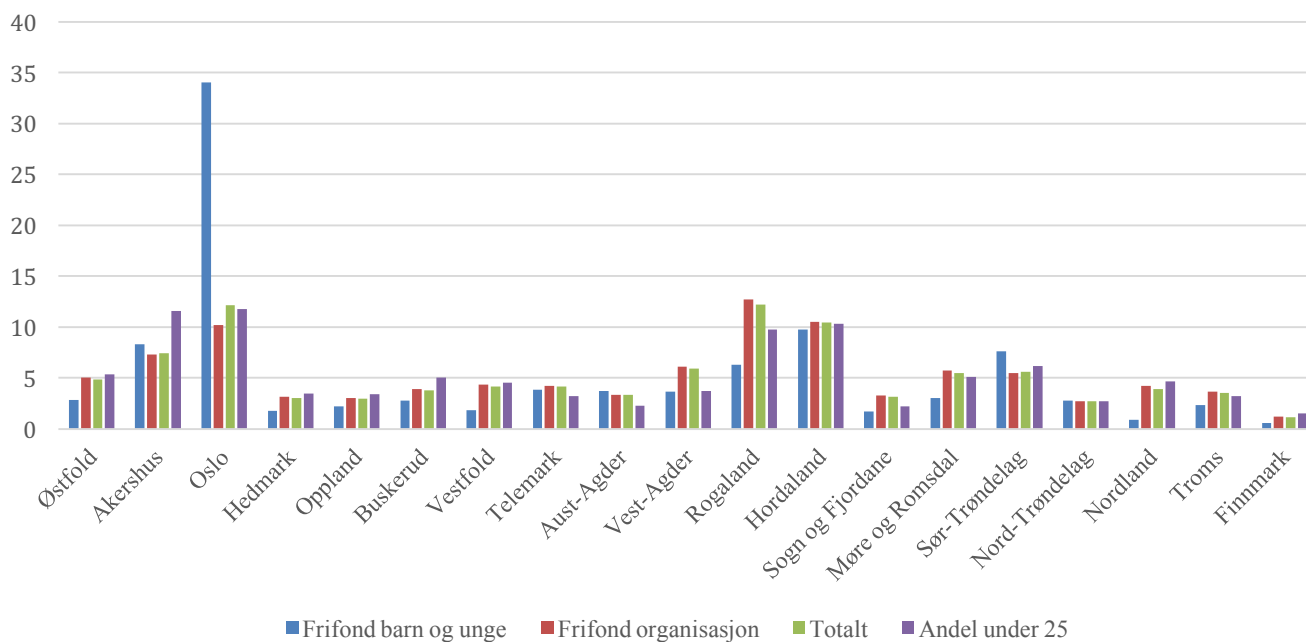
4.1 Frifond fylkesfordeling 2016

Et av målene paraplyene har satt for Frifond-ordningen er at den skal nå ut til ungdom *uavhengig av geografi og økonomi*. I tilsagnsbrevet står det at ordningen skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner og grupper, og at den skal stimulere til aktivitet og deltakelse på lokalt nivå. Et viktig mål for LNU i forvaltningen av Frifond er derfor en jevn fordeling av midlene blant barn og unge i alle fylker.

Tabellen og grafen under viser fordelingen av midler gjennom Frifond i LNU, fordelt per fylke. Tabellen viser antall søknader, antall innvilgede søknader, omsøkt beløp og tildelt beløp fordelt på fylke i Frifond barn og unge. Tabellen viser også hvor stor prosentandel av totalen de tildelte midlene utgjør. For Frifond organisasjon viser tabellen tildelte lokallag per fylke, tildelte midler per fylke og prosentandelen av totale midler dette utgjør per fylke. For at fordelingen skal bli representativ, blir den koblet med tallet på folkeregistrerte barn og unge under 25 år i de ulike fylkene.

Fylkesfordeling

LNU har også i 2016 lyktes i målet om en relativt jevn fordeling av Frifond-midlene sammenlignet med antall barn og unge i Norge. Grafen for total fordeling av Frifond-midler samsvarer i stor grad med grafen for innbyggere under 25 år i de enkelte fylkene. Dette viser at Frifond barn og unge og Frifond organisasjon sammen når målet om en bred og jevn geografisk fordeling, som LNU har jobbet for i lengre tid. Gjennom målrettet informasjonsvirksomhet har LNU nådd ut til underrepresenterte fylker, og på den måten forbedret den geografiske spredningen.

At enkelte fylker, primært Oslo, er overrepresentert på fordelingen fra Frifond barn og unge, kan ha flere ulike årsaker. En mulig forklaring kan være at en del barn og unge bosatt i fylker rundt Oslo deltar på aktivitet i hovedstaden. I tillegg er mange studenter fremdeles folkeregistrert i foresattes kommune, selv om de selv bor og er aktive i de store byene. I Oslo er det også et stort minoritetsmiljø som LNU har mulighet til å nå ut til siden de oftest har kontorer i hovedstaden. Dette kan føre til at Oslo blir overrepresentert på statistikken over tildelinger.

Sammenlignet med 2015 har det kommet inn færre søknader dette året til Frifond barn og unge. Størst nedgang er det i Hordaland, Nordland og Troms. En positiv utvikling har skjedd i antall søknader fra Østfold, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag.

Både Østfold og Sogn og Fjordane ble satset på i 2016, og det er fint å se at det målrettede informasjonsarbeidet har gitt resultater. Etter nedgang i antall søknader fra Oslo i 2015, ble antallet

søknader stående stabilt i 2016. Denne stabiliteten kan være en følge av mye informasjonsarbeid i hovedstaden, spesielt gjennom prosjektet *Frifond for alle*.

Fylkesoversikt i tall

Fylke	Frifond barn og unge					Frifond organisasjon			Totalt LNU Frifond		Under 25 år*
	Søkna-der	Til-sagn	Søkt om	Tildelt	Andel	Lokallag/tilsagn	Sum tildelt	Andel	Midler	Andel	Andel
Østfold	57	15	1 231 299	309 350	2,8%	469	6 142 125	5,1%	6 451 475	4,9%	5,4%
Akershus	130	52	2 788 020	911 931	8,3%	613	8 884 819	7,3%	9 796 750	7,4%	11,6%
Oslo	385	171	8 284 417	3 724 665	34,0%	570	12 370 858	10,2%	16 095 523	12,2%	11,8%
Hedmark	24	12	488 662	192 269	1,8%	298	3 848 203	3,2%	4 040 472	3,1%	3,5%
Oppland	32	14	607 864	239 343	2,2%	275	3 701 156	3,0%	3 940 499	3,0%	3,4%
Buskerud	43	18	834 385	305 247	2,8%	344	4 706 520	3,9%	5 011 767	3,8%	5,1%
Vestfold	45	13	723 897	203 497	1,9%	399	5 264 722	4,3%	5 468 219	4,1%	4,6%
Telemark	47	17	996 870	418 362	3,8%	350	5 103 411	4,2%	5 521 773	4,2%	3,2%
Aust-Agder	39	18	795 480	405 678	3,7%	328	4 024 490	3,3%	4 430 168	3,3%	2,3%
Vest-Agder	50	21	1 022 325	397 900	3,6%	664	7 457 014	6,1%	7 854 914	5,9%	3,7%
Rogaland	96	39	1 796 031	690 614	6,3%	1186	15 455 988	12,7%	16 146 602	12,2%	9,8%
Hordaland	137	58	2 759 520	1 069 891	9,8%	882	12 767 914	10,5%	13 837 805	10,4%	10,3%
Sogn og Fjordane	33	11	692 900	189 660	1,7%	350	3 950 710	3,3%	4 140 370	3,1%	2,2%
Møre og Romsdal	61	19	1 334 868	329 763	3,0%	661	6 925 214	5,7%	7 254 977	5,5%	5,1%
Sør-Trøndelag	111	52	1 909 502	831 900	7,6%	400	6 628 777	5,5%	7 460 677	5,6%	6,2%
Nord-Trøndelag	27	11	559 500	305 000	2,8%	264	3 309 766	2,7%	3 614 766	2,7%	2,7%
Nordland	28	4	588 400	96 500	0,9%	381	5 090 645	4,2%	5 187 145	3,9%	4,6%
Troms	47	16	851 721	255 416	2,3%	270	4 401 164	3,6%	4 656 580	3,5%	3,2%
Finnmark	14	2	314 807	65 000	0,6%	106	1 479 263	1,2%	1 544 263	1,2%	1,5%
SUM	1406	563	28 580 468	10 941 986	100%	8 810	121 512 756	100%	132 454 742	100%	100%

* Kilde: SSB (2015)

LNU planlegger informasjonsarbeidet ut fra hvilke fylker som er underrepresentert på statistikken. Dette er et arbeid LNU har gjort i dialog med Norsk musikkråd for å kunne nå best mulig ut til de aktuelle områdene. Ut fra søknadstallene i 2017 planlegger LNU informasjonsturer til både Buskerud og Nordland, men også andre fylker vil bli vurdert i forbindelse med informasjonsarbeidet til prosjektet *Frifond for alle*.

5. Omtale og vurdering av Frifond organisasjon

Frifond organisasjon hadde 126 143 247 kr. til utdeling i 2016. Midlene bestod av tilskudd for 2016, restmidler fra 2015, midler fra SOS Rasisme-saken, returnerte midler fra organisasjoner og renteinntekter. 100 organisasjoner fikk tilsagn om midler fra Frifond organisasjon i 2016. Én organisasjon trakk søknaden pga. manglende dokumentasjon. Organisasjonene søkte på vegne av 622 281 tellende medlemmer og 9 132 tellende lokallag.

I løpet av året ble det, via de nasjonale sentralleddene, betalt ut i alt **121 512 755 kr.** til 8 810 lokallag over hele landet. Sentralleddene rapporterer i tillegg at de har tatt ut til sammen **6 011 802 kr.** til administrasjon av ordningen. Disse tallene baserer seg på innsendte rapporter fra sentralleddene.

Regnskap Frifond organisasjon 2016	
	Inntekter (kr.)
Restmidler per 01.01.2016	466 745
Tilsagn, statsbudsjettmidler	11 652 164
Tilsagn spillemidler	111 648 298
Tilsagn, midler fra SOS Rasisme - saken	1 561 298
Renteinntekter fra bank, 1. kvartal 2016	153
Returnerte restmidler før tildeling	814 035
Sum inntekter før fordeling	126 143 247
Sum bevilgede tilskudd jf. database	126 316 049
Sum utbetalte tilskudd	126 316 049
Differanse inntekter og utbetalt til fordeling	0
Returnerte restmidler etter tildeling (kr.)	
Renteinntekter fra bank, 2. kvartal 2016	1 403
Renteinntekter fra bank, 3. kvartal 2016	3 448
Renteinntekter fra bank, 4. kvartal 2016	5336
Restmidler	699 225

Sentralleddene har i 2016 rapportert inn **2 603 998 kr.** i restmidler som ikke har blitt utbetalt fra sentralleddene til lokallagene. Hvert år gjør LNU en vurdering av hvor mye restmidler det finnes, både i ordningen som helhet og hos hver enkel organisasjon. Dette gjør vi fordi to relativt like organisasjoner ikke nødvendigvis har samme mulighet til å bruke opp eventuelle restmidler som overføres til neste tilskuddsår.

Tilskudd Frifond organisasjon				
År	Tilskudd til lokallagene (kr.)	Antall organisasjoner	Antall lokallag som fikk utbetalt midler	Gjennomsnittlig tilskudd (kr.)
2000	10 343 600	90	9 159	1 129
2001	36 605 250	92	9 308	3 933
2002	34 922 250	90	9 561	3 653
2003	53 362 388	90	9 384	5 687
2004	66 399 289	95	10 012	6 632
2005	71 151 243	97	9 800	7 260
2006	82 385 000	101	10 363	7 950
2007	99 000 465	100	9 747	10 157
2008	93 968 350	100	9 867	9 523
2009	99 299 932	105	10 282	9 658
2010	105 182 496	106	10 058	10 458
2011	108 261 821	102	8 582	12 615
2012	110 206 360	96	8 232	13 387
2013	124 775 815	97	8 702	14 339
2014	120 322 816	100	8 566	14 046
2015	121 249 642	99	8 774	13 821
2016	121 512 755	100	8 810	13 793

LNU vedtok i 2014 å kreve tilbake restmidler fra organisasjoner som har restbeløp over 100 000 kr., og/eller over en tredjedel av tildelte midler i 2015. I tillegg vil det utøves skjønn dersom LNU anser at organisasjonen ikke vil være i stand til å absorbere restmidlene i tillegg til den ordinære utdelingen for 2017, for eksempel dersom organisasjonen også tidligere år har hatt store restbeløp.

Den totale tilbakekrevingen av midler utdelt i 2016 vil utgjøre omtrent **2 164 418 kr.** Det eksakte beløpet blir klart når organisasjonene har levert særattestasjon på forvaltningen i mai 2017. Midlene LNU krever tilbake vil bli fordelt sammen med det ordinære tilskuddet i 2017. Organisasjoner som har under 100 000 kr. i restmidler har fått innvilget overføring av disse midlene. Disse restmidlene vil bli utbetalt til lokallagene i forbindelse med ordinær Frifond-tildeling for 2017.

I 2016 er det åtte organisasjoner som har restmidler som skal tilbakebetales. Totalt rapporterte 45 organisasjoner at de hadde noe restmidler på konto, mens 55 organisasjoner har delt ut alt. Restmiddelbeløp i sentralleddet kan enten skyldes at organisasjonene ikke fikk delt ut alle midlene de fikk tildelt, eller at noen lokallag har betalt tilbake midler fra fjoråret sent på året.

Mottakerorganisasjonenes forvalting	
Utbetalt til organisasjonene i 2016	Kr. 126 316 049
Restmidler overført i sentralleddene fra 2015 *	Kr. 543 645
Ubrukte midler tilbakeført fra lokallagene til sentralleddene i 2016	Kr. 3 812 508
Totale midler i sentralleddene	Kr. 130 672 201
Brukt til administrasjon i sentralleddene **	Kr. 6 011 803
Utbetalt fra sentralleddene til lokallagene	Kr. 121 512 756
Totalt	Kr. 126 796 220
Restmidler i sentralleddene per 31.12.2016	Kr. 3 875 981

* Tallet i tabellen representerer de restmidlene som ikke ble krevd tilbake fra sentralleddene. Totalt hadde organisasjonene 1 357 679 kr. i restmidler ved rapporteringen i desember 2015, hvorav 814 035 kr. ble krevd tilbake til LNU i 2016.

** Organisasjonene har ikke anledning til å ta ut administrasjonskostnader av restmidlene.

LNU har også i 2016 hatt flere prinsippdiskusjoner og avklaringer rundt fortolkning av retningslinjene for Frifond organisasjon. Reviderte retningslinjer ble vedtatt av styret i LNU i november 2016, uten de store endringene. Informasjonsbrosjyren *Frifond for nybegynnere* ble revidert i slutten av 2014, og har fortsatt å være veldig populær blant organisasjonene. Spesielt god tilbakemelding kommer fra nye kontaktpersoner og nye organisasjoner i ordningen. Denne brosjyren vil revideres og bli gjort tilgjengelig i 2017 med tanke på de nye rapporteringsfristene.

5.1 Søknader og saksbehandling i 2016

Sentralleddene i søkerorganisasjonene søker LNU om tilskudd fra Frifond organisasjon på vegne av sine lokallag innen 15. april, og fordeler midlene videre etter retningslinjer vedtatt i den enkelte organisasjon. LNU godkjenner tre ulike former for fordeling: driftsstøtte, støtte til prosjekter eller annen lokal aktivitet etter søknad, samt oppstartsstøtte til nye lag. I tillegg godkjennes ulike kombinasjoner av disse støtteformene. LNU begynner å saksbehandle søknader så fort søknadsskjemaet åpner i midten av februar, slik at organisasjoner som fordeler Frifond-midler hele året tidlig får vite om de får støtte.

LNU mottok 101 søknader på Frifond organisasjon i 2016. 1 ny organisasjon fikk innvilget støtte i 2016: ADHD Norge. Tsjetsjensk Ungdomsforening (TUF) trakk sin søknad pga. manglende dokumentasjon. Organisasjonens lokallag har benyttet seg av Frifond barn og unge i 2016.

Størrelsen på tilskuddet til hver enkelt organisasjon er basert på en fordelingsnøkkel som er bygget opp av et grunntilskudd og et variabelt tilskudd. Organisasjonene melder i søknaden inn tallet på tellende medlemmer og tellende lokallag. Denne informasjonen blir kalt grunnlagstall. Hva som er et tellende medlem og et tellende lokallag er definert i retningslinjene for Frifond organisasjon. I følge retningslinjene for Frifond organisasjon 2016 skal det variable tilskuddet fastsettes med 60% vekt på antall tellende medlemmer i organisasjonen i grunnlagsåret, og 40% vekt på antall tellende lokallag i grunnlagsåret. Grunntilskuddet er på 75 000 kr. for hver organisasjon, men kan ikke overstige størrelsen på den variable delen av tilskuddet. Det betyr at dersom det variable tilskuddet er 50 000 kr., vil grunntilskuddet også være på 50 000 kr., og dermed vil organisasjonen få 100 000 kr. utbetalt.

Organisasjonene får ikke utbetalt Frifond-støtte før rapportering for foregående år er innlevert og godkjent av LNU. LNU gir likevel tilsagn om Frifond-tilskudd basert på antall medlemmer og lokallag i organisasjonen til organisasjoner som ikke har rukket å sende fullstendig rapport innen fristen. Dette er nødvendig for å ikke forsinke utbetalingene til alle organisasjonene i ordningen, og for at LNU ikke skal stå uten Frifond-midler til organisasjoner som av ulike årsaker rapporterer for sent. Dette kan blant annet være at retningslinjene må revideres før utbetaling kan skje. Hvis disse forutsetningene ikke blir nådd innen en frist, kan LNU risikere at tilskudd ikke blir utbetalt ved årets slutt. Det var ikke tilfelle i 2016, ei heller i 2015.

Organisasjonene mottar vanligvis akseptskjema fra LNU i slutten av juni. Dette akseptskjemaet utgjør sammen med tildelingsbrevet kontrakten mellom LNU som forvalter og organisasjonen som mottaker av Frifond.

5.2 Eksempler på organisasjoner som får støtte

Det er et stort mangfold blant de 100 organisasjonene som fikk tilsagn om støtte fra Frifond organisasjon i 2016, både i type organisasjon, størrelse, aktivitet og struktur. Den største organisasjonen har 48 672 tellende medlemmer og den minste har 100 tellende medlemmer. Organisasjonen med flest tellende lokallag har 761 og den med færrest har tre. De største organisasjonene har flere titalls ansatte, mens de minste i mange tilfeller ikke har noen ansatte. Den nye organisasjonen i ordningen, ADHD Norge, er en diagnoseorganisasjon.

De fleste av de store tradisjonelle barne- og ungdomsorganisasjonene har vært inne i ordningen siden oppstarten i 2000, som 4H, Noregs Ungdomslag og Norges Speiderforbund. Disse har blitt fulgt av en rekke mindre organisasjoner i de senere årene. Ifølge retningslinjene har organisasjoner med begrenset rekrutterings-potensiale, for eksempel organisasjoner som retter seg mot ulike minoriteter eller diagnoser, dispensasjon fra kravet til størrelse. Dette har gjort at organisasjoner med begrensede forutsetninger for å rekruttere medlemmer også kan motta driftsmidler til sine lokallag. Organisasjoner med begrenset rekrutteringspotensiale er for eksempel Øst-Kurdistan demokratisk ungdomsunion Yeketi-Lawan Norge og Norges Blindeforbund Ungdom.

Det at en organisasjon møter minstekravene til størrelse betyr ikke nødvendigvis at det lønner seg for organisasjonen å forvalte tilskudd fra Frifond organisasjon. Dette fordi administrasjonen av støtten kan kreve mye tid fra et lite sentrallidd og at kravene til administrasjon og rapportering er de samme uavhengig av størrelsen på organisasjonen.

Resultater fra et tegnekurs avholdt av Annai Poopathi Tamilsk Kultur Senter. Foto: Annai.

Administrasjonsandelen de små organisasjonene kan ta ut fra sitt tilskudd fra Frifond organisasjon er bortimot ubetydelig, og dekker i mange tilfeller ikke engang kostnadene til revisor.

LNU bruker mye tid på å veilede organisasjoner som vurderer Frifond organisasjon og som ligger på vippepunktet mellom Frifond organisasjon og Frifond barn og unge når det gjelder størrelse.

5.3 Oppfølging, veiledning og rapportering

5.3.1 Veiledning

Kontakten mellom LNU og mottakerorganisasjonene skjer gjennom LNUs søknadsportal, på telefon og på møter. I tiden rundt søknadsfrist, tilsagn om støtte og rapportering er LNU i tett dialog med organisasjonene, men kontakten opprettholdes også gjennom resten av året. Organisasjonene tar ofte kontakt med LNU angående spørsmål til utarbeiding av retningslinjer, egne forvaltingsrutiner, bruken av pengene lokalt eller andre utfordringer i organisasjonen. Det blir også holdt møter med nye organisasjoner som ønsker å søke Frifond organisasjon, for å gi råd og veiledning om hva som skal til for å komme inn i ordningen.

Som en følge av den store bredden i organisasjonene som mottar Frifond-støtte, blir også utfordringene veldig ulike. Store organisasjoner med flere ansatte har andre utfordringer enn små organisasjoner der sentralledet ofte består av noen få engasjerte tillitsvalgte. Et av de spørsmålene som likevel går igjen fra mange organisasjoner er tolkninger av hva som regnes som lokal aktivitet og hva som ikke gjør det. Hvordan man kan få i gang mer lokal aktivitet, rekruttering, økonomiske rutiner, rapporteringsrutiner og generell organisasjonsbygging er andre temaer der organisasjonene ofte søker veiledning hos LNU.

Panteaksjonen fra Miljøagentene på Askøy viser resultater. Foto: Miljøagentene.

I 2016 gjennomførte LNU det årlige obligatoriske brukerseminaret for alle organisasjonene som mottar midler fra Frifond organisasjon. Brukerseminaret ble avholdt i forbindelse med åpningen av

søknadsportalen for 2016. Dette var for å få informert om endringene i retningslinjene og avklare eventuelle spørsmål rundt søknadsprosessen før søknadsfristen. I tillegg ble brukerseminaret delt opp i to dager, én for de små og den andre for de store organisasjonene. Dette var gjort for å imøtekomme de ulike utfordringene disse organisasjonene har. LNU fikk gode tilbakemeldinger gjennom evalueringen som ble sendt ut i etterkant av seminaret, der ulike organisasjoner har trukket fram ulike deler av programmet. Inntrykket er derfor at LNU har klart å dekke behovet til de fleste søkerne i den svært sammensatte gruppen av mottakerorganisasjoner.

5.3.2 Rapportering

Rapporteringskravene for Frifond organisasjon er enkle, og det er to hovedtall som skal oppgis til LNU i rapporten. Det ene er hvordan Frifond-midlene er fordelt per fylke, og det andre er antall lokallag som har mottatt støtte. Disse opplysningene er informasjon som departementet etterspør i tildelingsbrevet til LNU.

Rapporten på hvordan pengene er fordelt skal leveres til LNU senest 10. desember i tildelingsåret. I tillegg skal organisasjonene levere et godt eksempel på en aktivitet som har blitt gjennomført ved hjelp av Frifond-midler. Senest 1. mai det påfølgende året leverer mottakerorganisasjonene en attest fra revisor som bekrefter at midlene har blitt fordelt slik rapporten fra desember viser. De organisasjonene som ikke leverer rapportene innen fristen får påminnelser og purringer fra LNU.

Rapporteringen i 2016 viser en fortsatt oppgang i antall lokallag som har mottatt støtte, etter en liten nedgang i 2014. I 2015 mottok 8 774 lokallag støtte fra Frifond organisasjon gjennom sine sentralledd, mens 8 810 lokallag mottok støtte i 2016. I 2014 mottok 8 566 lokallag støtte fra Frifond organisasjon.

LNU har jobbet mye med å sikre at organisasjonene har rutiner for å kreve tilbake ubrukte midler. Mange mottakerorganisasjoner har hatt tett dialog med LNU angående restmidler i lokallagene i forbindelse med rapportering om ubrukte midler blant lokallagene etter fristen 30. juni.

Midler som blir krevd tilbake til sentralleddet fra lokallagene kan vanligvis søkes omfordelt til lokale lag i neste ordinære tildelingsrunde, men organisasjonene må rapportere hvor mye de eventuelt har krevd tilbake i rapporten til LNU. Store restmiddelbeløp, eller beløp som organisasjonene vurderes å ikke kunne absorbere, kreves tilbake til LNU for omfordeling i neste ordinære tildelingsrunde. LNU krevde i løpet av 2016 tilbake restmidler fra organisasjoner som rapporterte om restmiddelbeløp over 100 000 kr. i sentralleddet i 2015 og /eller ba om å overføre restmidlene til LNU. Noen organisasjoner velger å overføre alle restmidler, slik at de får bare "friske" midler i det nye tilsagnsåret.

Summen av restmidler i sentralleddet og restmidler som har blitt krevd tilbake fra lokallagene til sentralleddene er vesentlig større enn i 2015. I 2015 var det 13 organisasjoner som betalte tilbake restmidler, mot sju i 2016. Én organisasjon har et stort restbeløp, som den også hadde i 2014.

Organisasjonene har fordelt og brukt opp sine tildelte Frifond-midler i mindre grad i 2016 enn 2015. LNU har jobbet mye med å sikre at organisasjonene har rutiner for å kreve tilbake ubrukte midler. Rapporteringen i 2016 viser at dette arbeidet fortsetter å bære frukter, ettersom summen av de tilbakekrevede midlene går opp. Det er selvsagt ikke et mål i seg selv at midler skal kreves tilbake til sentralleddet, men vi ser at de summene som blir krevd tilbake nå kommer inn på grunn av nye og bedre rutiner hos mottakerorganisasjonene. Dette er en positiv utvikling, samtidig som LNU jobber for å gjøre det enklest mulig for organisasjonene å bruke opp tilskuddet sitt.

5.3.3 Oppfølgingsbesøk

Siden LNU startet forvaltningen av Frifond-midler i år 2000 har det blitt gjennomført besøk hos mottakerorganisasjonene. Disse besøkene er en veiledning i forvaltning av midlene og et gjensidig informasjonsbesøk, i tillegg til en kontroll av forvaltningen, medlemsregisteret og regnskapet. Riksrevisjonen gjennomgikk LNU sin forvaltning av Frifond-midlene i 2003, og LNU ble da anbefalt å intensivere kontrollen av mottakerorganisasjonene. I retningslinjene for 2016 heter det at LNU skal besøke 20% av organisasjonene som får støtte, noe som de siste årene har utgjort omtrent 20 organisasjoner.

LNU har utarbeidet et spørsmålsskjema som benyttes under besøkene. I løpet av møtet søker LNU å få kunnskap om hvordan organisasjonen arbeider med å kunngjøre midlene ovenfor sine lokallag, innhente opplysninger om hvordan organisasjonene fordeler midlene mellom lagene, og få informasjon om bilagshåndtering og internkontroll. I tillegg til gjennomgang av spørsmålsskjemaet og mer inngående spørsmål der det er nødvendig, kontrolleres organisasjonenes medlemsdokumentasjon ved hjelp av stikkprøver. Dokumentasjonen som kontrolleres er organisasjonenes medlemslister og innbetaling av kontingent, samt ulike former for dokumentering av at organisasjonenes lokallag er aktive og bruker opp eller betaler tilbake støtten de får utdelt fra sentralledet.

Oppfordringer fra Norges Røde Kors Ungdom er å bli mer kompis. Foto: Sverre Eikill.

Under oppfølgingsbesøkene har organisasjonene gode muligheter til å stille spørsmål, komme med innspill til forvaltningen til LNU og få veiledning i sitt interne forvaltningsarbeid, medlemsforvaltning, organisasjonens lokale aktivitet eller andre saker organisasjonen ønsker å ta opp.

LNU besøker hvert år de nye organisasjonene i ordningen for å gi dem ekstra tett oppfølging. I tillegg blir det valgt ut noen organisasjoner LNU spesielt ønsker å følge opp av ulike årsaker, og resten av

oppfølgingsbesøkene blir trukket ut tilfeldig. I 2016 har LNU invitert seg selv på oppfølgingsbesøk til disse 28 organisasjonene, som utgjør over 28% av mottakerorganisasjonene totalt:

- Det frivillige skyttervesen
- Brunstad ungdomsklubb
- AUF
- Grønn Ungdom
- Press
- HLFU
- Søndagsskolen Norge
- Norges Unge Katolikker
- Senterungdommen
- Metodistkirkens barne- og ungdomsforbund
- Norges Speiderforbund
- Norske Baptisters barne- og ungdomsforbund
- Frelsesarmeens barn og unge
- Frilynt
- Norges Unge Venstre
- AFS Norge
- Misjonsforbundet UNG
- Norges Blindeforbund Ung
- Norges Døveforbund
- Norges Jeger- og fiskerforbund
- Kristen Idrettskontakt
- SAIH
- Skeiv Ungdom
- Ungdommens Sjakkforbund
- Norsk Målungdom
- Juvente
- Juba
- ADHD Norge
- Norsk Filmklubbforbund

Alle organisasjonene som får besøk mottar i etterkant en skriftlig tilbakemelding med LNUs vurdering av deres forvaltning, i tillegg til eventuelle krav eller anbefalinger.

6. Omtale og vurdering av Frifond barn og unge

Det totale tilskuddet til utdeling i Frifond barn og unge i 2016 var på 12 979 606 kr., inkludert renteinntekter og restmiddelandel.

Ved inngangen til 2016 var overførte restmidler fra 2015 og tidligere år på 13 605 661 kr. Som tidligere nevnt ble 3 000 000 kr. av disse hentet ut og tildelt på nytt gjennom tilsagnsbrevet fra Kulturdepartementet, og ytterligere 2 000 000 kr. ble overført til det toårige prosjektet Frifond for alle. Reelt restmiddelbeløp på Frifond barn og unge fra 2015 blir da 8 605 661 kr.

I løpet av året har LNU valgt å tapsføre krav som stod igjen på støtteordningen fra 2010 til 2013, noe som utgjorde totalt 1 700 970 kr. Dette er midler man anså som svært lite sannsynlig at ble tilbakebetalt, og som man dermed ikke ønsket å bruke flere ressurser på å hente inn. I tillegg har det blitt foreldet krav for 1 328 757 kr.

Gjenstående restmidler som søkes overført til 2017 er 8 529 249 kr. Av dette er 1 254 503,18 kr. utestående midler, det vil si krav som ikke har blitt betalt tilbake til LNU fra søkere. Ved mislighold av midler eller dersom hele støtten ikke har blitt brukt, krever LNU beløpet tilbake. Se eget avsnitt om rapportering og oppfølging av søkere.

Fordeling over år, Frifond barn og unge

År	Mottatte søknader	Antall tildelinger	Totalt innvilget (kr.)*	Gjennomsnittstilskudd pr. innvilget søknad (kr.)
2000	251	178	837 400	4 704
2001	718	379	2 011 290	5 307
2002	1 432	740	3 694 922	4 993
2003	2 180	1 174	5 362 094	4 567
2004	4 354	2 058	8 188 636	3 979
2005	6 165	2 056	12 520 044	6 090
2006	2 906	819	6 346 236	7 748
2007 **	2 107	906	8 135 325	8 979
2008	1 917	803	12 372 559	15 407
2009	2 340	959	14 429 847	15 047
2010	1 843	835	12 826 276	15 361
2011	1 872	870	13 105 115	15 063
2012	1771	901	13 090 560	14 529
2013	1783	840	13 780 103	16 405
2014	1683	703	12 570 101	17 881
2015	1530	669	13 563 625	20 274
2016	1406	563	10 941 986	19 435

* Tallet på tildelte søknader og innvilget kr. vil ikke samsvare helt med prosjekter som fikk støtte og utbetalte kr., siden ikke alle prosjekter som får støtte henter ut pengene.

** I tillegg kom overføringer til Frifond teater v/ Norsk teaterråd på totalt 1 000 000 kr.

Frifond barn og unge har kort behandlingstid på søknader; målet er å holde den på fire uker. I 2016 ble saksbehandlingen i snitt lengre enn ønsket grunnet flere sykemeldinger, dette ble løpende informert om til søkerne, slik at de visste når de kunne forvente svar fra saksbehandler. I den pressede situasjonen LNU befinner seg i på grunn av begrensede stillingsressurser, prioriteres kort behandlingstid på søknader fremfor kort behandlingstid på rapporter. Som tidligere nevnt fører dette til et jevnt etterslep som kortes ned med periodevis innsatser på rapportbehandling. Det er de siste årene blitt satt inn ekstra ressurser periodevis for å kutte på etterslepet av rapporter og gamle krav. I 2016 fokuserte man i Frifond barn og unge på å behandle eldre rapporter for å kutte ned etterslepet, i større grad enn i 2015. Arbeidet har vært ressurskrevende, men har båret frukter i form av kortere behandlingstid på rapporter og færre utestående krav til søknader fra tidligere støtteår. Alle krav fra støtteordningen i 2010-2012, samt de aller fleste fra støtteordningen i 2013 er nå blitt avsluttet.

Samtidig med arbeidet med å avslutte gamle rapporter og krav, har man fokusert på å gi god veiledning til søkere i forkant av en eventuell godkjenning av søknaden. Dette gjøres gjennom spørsmål om gruppa som søker og om tiltaket, samt informasjon om viktige regler i støtteordningen mht. spesielt bilag og rapportering. Slik håper man å oppklare misforståelser og redusere risikoen for krav om tilbakebetaling.

6.1 Utbetalinger i 2016

I 2016 har LNU gjennom Frifond barn og unge mottatt **1406 søknader**, og delt ut i **underkant av 11 000 000 kr.** til **563 prosjekter**. Ved utgangen av februar 2017 er det fremdeles søknader som er under behandling fra støtteåret 2016, noe som betyr at tallene antakeligvis vil gå litt opp. Antall søknader som ble mottatt gikk ned med 124 søknader, og det ble også søkt om færre midler enn tidligere år. Dette viser en jevn nedgang i søknader de siste årene, men med et svingende nivå på tilhørende søknadssum. LNU så en relativt stor økning i søknadsbeløp fra 2014 til 2015 til tross for færre søknader, men økningen har ikke holdt seg stabil inn i 2016. Dette kan komme av bedre og mer realistisk budsjettering fra søkerens side.

Ettersom LNU har hatt tilstrekkelige restmidler har man kunnet dele ut det omsøkte støttebeløpet til

Kunstgruppa "Fletta" holdt en multikunsterisk samling i Oslo ved hjelp av Frifond.

alle søknader og søkergrupper som har oppfylt kravene i retningslinjene, og har ikke måttet avkorte støttebeløpene på grunn av begrensede midler.

6.2 Eksempler på prosjekter som har fått støtte

Frifond har som mål å være en enkel og ubyråkratisk støtteordning, som når ut til kreative og engasjerte grupper og lag. Det er et enormt mangfold av grupper som får støtte fra Frifond barn og unge, både mindre og nyetablerte grupper og vennegjenger, så vel som veletablerte lag og foreninger. Også prosjektene og aktivitetene varierer enormt i type og størrelse. Eksempler på prosjekter som fikk støtte i 2016 er produksjon av magasinet Kula Kula i Bergen, diverse lokallagsaktiviteter for Spire i Trondheim, LAN-party i Sunnfjord, en indiefilmfestival i Sandvika, eidfest for barn i Stavanger, feiring av somalisk nasjonal dag i Oslo, gatekunstfestival i Oslo, bygging av skateramp i Husnes, bygging av lego i Sola, kurs i kampsport i Sirdal og arrangering av Tolkien-festival i Oslo.

6.3 Tillit til barn og unge som initiativtakere og drivere i prosjekter

I tillegg til søkere som ønsker mer informasjon om behandlingen av søknaden deres eller veiledning i forbindelse med gjennomføring av prosjektet, mottar Frifond mange henvendelser fra potensielle søkere. Veiledningen som LNU gir til Frifond-søkerne er en viktig del av det å være en ubyråkratisk lavterskel-ordning. Den individuelle oppfølgingen er også viktig for å ivareta en trygg forvaltning av ordningen. Prosjekter utvikler seg ofte underveis, og en tett dialog med saksbehandler er da viktig for sikre at hele prosjektet følger Frifond barn og unges retningslinjer, samt at prosjektet har god økonomistyring.

Frifond er en støtteordning for aktivitet av og med barn og unge. I de søknadene hvor det ikke er barn og unge i søkergruppen eller som kontaktpersoner, prøver LNU i størst mulig grad sikre at barn og unge har påvirkningskraft under prosessen – enten gjennom planlegging, gjennomføring eller rapportering på prosjektet. Det er også et uttalt mål i LNUs forvaltningsarbeid at støtteordningene skal bidra til organisasjonsutvikling. I Frifond barn og unge innebærer dette at barn og unge ikke bare blir laget aktivitet for, men planlegger og gjennomfører aktiviteten selv i den grad det lar seg gjøre. LNU skiller naturligvis mellom barn og ungdommer i kravet om aktiv deltakelse i prosjektet, og krever ikke aktiv deltakelse av små barn. Søknader som involverer ungdommer, men hvor disse kun er deltakere som blir laget aktivitet for derimot, avslås.

6.4 Søknadsprosessen i Frifond barn og unge

Alle søknader til Frifond sendes inn via felles elektronisk søknadsportal på Frifonds nettsider www.frifond.no. På disse sidene finnes all informasjon om Frifond, inklusive retningslinjer, spørsmål og svar, eksempler på søknader som har fått støtte samt nyheter om ordningen.

Når søknaden behandles stilles det vanligvis én eller flere runder med spørsmål som er spesifikke for den aktuelle søknaden. Dette fordi mange søknader er mangelfulle eller ikke inneholder den nødvendige informasjonen som saksbehandler trenger for å vurdere om prosjektet er innenfor retningslinjene. Når en søknad er behandlet får kontaktpersonen automatisk en e-postmelding om dette, og kan gå inn og sjekke resultatet via frifond.no. For de som har fått innvilget søknaden blir det generert et akseptskjema, som må signeres elektronisk ved at kontaktpersonen for søknaden skriver inn en signeringskode hun/han har mottatt i posten. Akseptskjemaet er kontrakten mellom støttemottaker og LNU, og fastslår at støttebeløpet skal brukes i tråd med retningslinjene og vilkårene i tilsagnsbrevet. Dersom kontaktpersonen er under 18 år må en person over 18 år være medunderskriver, og denne personen står da som økonomisk ansvarlig for de tildelte midlene frem til rapporten er godkjent av LNU.

I 2016, i likhet med de siste årene, har Frifond for det meste opprettholdt en saksbehandlingstid på fire til seks uker. Normal saksbehandlingstid er fire uker, men grunnet ferieavvikling og flere sykemeldinger har behandlingstiden i perioder dessverre vært lenger enn ønsket. I tråd med retningslinjene blir det gitt beskjed til søkerne når behandlingstiden overstiger fem uker.

6.5 Rapportering og oppfølging av brukerne

Søkere som får søknaden innvilget må sende inn rapport med gyldige bilag innen én måned etter at aktiviteten er avsluttet. Det er mulig å søke om utsatt rapportfrist dersom man oppgir en grunn til det. Det er også mulig å søke om omdisponering av støtten grunnet endringer i prosjekt eller budsjett. Begge deler gjøres i søknadsportalen. Søkere kan klage på alle vedtak – også innvilgelser – dersom man mener å ha rett på mer støtte. I meldingen som sendes til søkeren ved vedtak er det skrevet at man kan klage dersom man mener saksbehandler har gjort en feil eller at vedtaket er i strid med retningslinjene. Likevel mottar LNU mange klager som ikke er godt begrunnet eller ikke viser til retningslinjene. Dette kan henge sammen med at det er enkelt å klage elektronisk, og noen søkere benytter da klagemuligheten til å uttrykke sin misnøye over vedtaket eller for å gi ny informasjon som ikke fremgikk av søknaden. Dersom den nye informasjonen gjør at søknaden er støtteberettiget, vil klagen gis medhold.

Pokemon Askøy /Bergen League fikk støtte av Frifond for å avholde en pokemonturnering på Askøy.

I 2014 gjorde LNU noen endringer i klagerutinene for Frifond barn og unge. For å gjøre behandlingen av klager så uhildet som mulig ble det innført en praksis hvor klagen oversendes til en annen saksbehandler enn den som opprinnelig behandlet søknaden. Tidligere er klager blitt behandlet i plenum i Frifond-teamet, men den samme saksbehandleren som behandlet den opprinnelige søknaden fattet vedtak i klagesaken. I den nye praksisen kan utfordrende problemstillinger diskuteres felles, mens de fleste klagenes behandles av én saksbehandler alene. Praksisen er blitt videreført i 2015 og i 2016, og erfaringen er at den fungerer godt.

I rapporten som leveres etter endt aktivitet må man redegjøre for hvor mange som deltok på aktiviteten, hvordan aktiviteten ble gjennomført og hva man oppnådde med aktiviteten. I tillegg må man legge ved kopi av gyldige bilag for alle utgifter knyttet til prosjektet. Der det er skapt et produkt tenkt for publisering, for eksempel en film, et tidsskrift eller lignende, skal et eksemplar av dette legges ved rapporten. Dessverre ser man at dette ikke gjøres i alle tilfeller; man mottar langt færre eksemplarer av det ferdige produktet enn det som skal være tilfellet. Å etterspørre produktet vil utsette rapportbehandlingen ytterligere og er derfor ikke blitt prioritert.

I tillegg til at behandlingen av søknadene krever tett oppfølging med søkerne, krever også rapportbehandlingen arbeidsressurser. Saksbehandlerne i Frifond barn og unge bruker mye tid på å behandle rapporter og følge opp søkere som har levert mangelfulle rapporter. Grunnen til at rapporter ikke leveres inn i tide eller inneholder utilstrekkelig eller mangelfull informasjon kan delvis skyldes ordningens søkergruppe. Frifond barn og unges søkere er ofte uerfarne når det gjelder økonomistyring eller annen relevant organisasjons- eller prosjekterfaring. Frifond barn og unge er ofte den første støtteordningen de søker, og behovet for veiledning og oppfølging er derfor større enn i f.eks. Frifond organisasjon. For å redusere tiden som brukes på rapportbehandling så mye som mulig er det blitt innført en nedre beløpsgrense på hva man krever tilbake av restbeløp, overskudd og midler som ikke dokumenteres.

LNU gir alltid søkerne mulighet til å frembringe ytterligere informasjon eller dokumentasjon i søknads- og rapportbehandlingen. LNU ønsker å være en forvalter som gir søkeren en ny sjanse i den grad det er mulig. Samtidig er LNU en tydelig forvalter som gir tidsfrister for å levere inn dokumentasjon, og som kommuniserer i klartekst når det gjelder status på søknaden og prosessen videre. Dersom søkerens rapport med vedlegg dokumenterer at prosjektet er gjennomført og midlene er brukt etter vilkårene i tilsagnsbrevet og i tråd med budsjettet i søknaden, blir rapporten godkjent og arkivert hos LNU.

6.5.1 Purrerutiner og tilbakekreving av midler

LNU har tydelige rutiner for purring, oppfølging og tilbakekreving av Frifond-støtten dersom rapporteringsrutinene ikke følges. Dersom LNU ikke får tilfredsstillende respons fra søker etter å ha purret via e-post, telefonkontakt og brevutsending, sendes kravet til slutt til inkassobyrået Intrum Justitia. LNU ønsker å benytte inkassobyrå minst mulig på grunn av hensyn til søkere og på grunn av kostnader. Det er derfor i de senere år blitt fokusert mer på å kontakte søkeren direkte for å oppklare kravet og bli enige om en nedbetalingsplan.

Som tidligere nevnt har man i 2016, som i 2015 og 2014, brukt ekstra ressurser både på rapportbehandling og purring på ubetalte krav. Da LNU begynte med arbeidet fantes det krav tilbake til 2010 som ikke var avsluttet. Nå er endelig alle saker fra 2010-2012 avsluttet, og det gjenstår kun et par saker hos Frifond barn og unge 2013. Målet om å avslutte tidligere saker er derfor i stor grad oppnådd, selv om dette er en jobb som gjøres kontinuerlig. Det langsiktige målet er å kunne behandle rapportene løpende etter hvert som de kommer inn. Dette vil gi en mer forutsigbar behandlingstid på rapporter for søkerne, og minimere sannsynligheten for tilbakekreving av støtte.

Frifond har som mål å være en lett tilgjengelig og ubyråkratisk støtteordning. LNU mener at Frifond er en trygg forvalter gjennom sine kontrollrutiner og sin forvaltningspraksis. I forvaltningsmanualen som er vedlagt rapporten finner man nærmere informasjon om forvaltningspraksisen i LNU.

6.6 Prosjekt- og kontrollbesøk

En viktig del av LNUs oppfølging av Frifond-midlene, sammen med rapportering fra søkerne, er besøk hos prosjektene som har mottatt støtte fra Frifond barn og unge. Besøkene er et verktøy for å kontrollere om prosjektene gjennomføres og om midlene brukes i henhold til tilsagnet. Besøkene er også en kunnskapskanal for LNU ved at man får innblikk i aktiviteten som gjøres med Frifond-midler og hva dette bidrar til i lokalmiljøet og for søkergruppa. Informasjonsbesøkene gir også LNU mulighet til å veilede søkeren i forbindelse med planlegging og gjennomføring av det støttede prosjektet og eventuelle fremtidige prosjekter. Ofte har også søkeren spørsmål om rapporteringen og hva som er nødvendig av bilag osv. og spørsmål om eventuelle fremtidige prosjekter.

Når Frifond reiser rundt i landet i forbindelse med informasjonsarbeid undersøker man samtidig om det gjennomføres Frifond-prosjekter i den tiden man befinner seg der. Dersom det ikke er tilfellet kontaktes søkere som har fått midler fra Frifond barn og unge for å be om et møte. Effekten av slike møter er spesielt nyttige i organisasjoner og foreninger hvor det er stor gjennomstrømming av ledere og andre tillitsvalgte. LNU bidrar i slike møter til å heve kompetansen i organisasjonen angående planlegging og gjennomføring av aktiviteter, samt organisasjonsutvikling.

I 2016 har Frifond barn og unge vært på oppfølgingsbesøk til følgende arrangementer:

- “ Festival Ø” – musikkfestival i Sarpsborg
- Horn of Africas Youth organisasjon, i Sarpsborg
- ”HV Hip hop festival” – kulturarrangement i Oslo

7. Frifond for alle

Prosjektet Frifond for alle ble startet i april 2016 og avsluttes i april 2018. Målet med prosjektet er å synliggjøre støtteordningen for barn og ungdom i lavinntektsfamilier. Primærgruppen for prosjektet er gruppen nevnt over, samtidig ønsker LNU også å øke kunnskapen blant aktører som jobber tett opp mot barn og ungdom.

I 2016 har prosjektet hatt et titalls informasjonsbesøk og -kurs i alt fra skoleklasser, fritidsklubber eller for andre ungdomstiltak. Gjennom disse møtepunktene har prosjektet hatt kontakt med overkant av 1000 ungdommer. Det har også vært fokus på å oppsøke elevråd og andre grupper med ungdommer som fungerer som ressurspersoner i sitt lokalmiljø. LNU har også vært på Granittrock og Melafestivalen som begge er festivaler hvor det er stor sannsynlighet for å nå ut til målgruppen.

BUFDIRs statistikk over barn i lavinntektsfamilier har hjulpet å finne sitt geografiske mål. Oslo er et område hvor det bor mange mennesker og er fylket i Norge med størst andel lavinntekt, det er dermed naturlig med et stort fokus rett utenfor kontoret. Flere statistikker sier at ungdom med utsatt sosial bakgrunn har større andel skjermtid enn andre ungdommer. Dette gjør det naturlig å øke fokuset på sosiale medier og ha en oppdatert tilstedeværelse på nett, noe som har blitt satset på i 2016. I 2017 vil LNU jobbe for å styrke dette videre.

Generelt i Frifonds informasjonsarbeid er det viktig å ha et mangfoldsperspektiv ettersom barn og ungdom fra ikke-vestlige minoritetsfamilier utgjør over halvparten av målgruppa. Dette fokuset er særlig viktig når prosjekteksempler blir trukket fram.

Høsten 2016 ble det laget informasjonsvideoer som skal legges ut i løpet av våren 2017. Filmene er produsert i samarbeid med Sirene kulturbyrå og Barne- og ungdomshuset på Holmlia (BUSH). I filmene medvirker lokale ungdommer, og målet er å forklare vanskelige begreper som kan gjøre det utfordrende å søke. I slutten av januar arrangerte Frifond for alle en premierefest på BUSH hvor filmene ble vist og artisten Samsaya hadde konsert. Målet fremover er å ferdigstille filmene og legge de ut i sosiale medier.

Premierefest for Frifond-filmene med blant andre Samsaya.

En utfordring ved prosjektet er at det er vanskelig å måle effekten på kort sikt. Målgruppen utgjør 8% av Norges befolkning. Prosjektet har satset på strategisk oppsøkende arbeid, hvor målet er å synliggjøre støtteordningen, og ha en positiv effekt på langsikt. Med et slikt informasjonsarbeid vil det ha ringvirkninger for hele Frifond. En effekt av dette vises i antall søknader som øker fra fylker LNU har hatt informasjonsturer til.

I 2016 har Frifond for alle vært på informasjonsarbeid følgende steder:

Stand:

- Re: Volt
- Egertorget
- Melafestivalen
- Granittrock
- GrøtRock Stovner
- Holmlia Ungdomsskole
- Dale VGS
- Hafstad VGS
- Firda VGS
- STOLT Furuset
- Fjaler Ungdomsskole
- Hafstad VGS, to klasser
- Infokveld
- Fjaler frivillighetssentral
- Infokveld Skrivarløa
- Firda VGS, presz MDD
- Haffen infokveld
- Telegrafan
- Cafeen Frogner

- Flora VGS
- Flora Ungdomsskole

Presentasjoner:

- X-Ray
- Cafe Q
- Groruddalen ungdomsråd
- Tøyenakademiet
- Groruddalen ressurscenter
- Veitvet 10A
- Veitvet 10B

- Bjørnholt stand og runder
- Premiefest Holmlia
- Stand og inforunder Jordal
- Austbø skole
- Bergeland VGS
- Stavanger Katedralskole
- Metropolis
- Haugaland VGS
- Skeisvang VGS
- UngLeder Drammen
- Ungdomsråd Bjerke

8. Informasjonsarbeid

LNU har fortsatt arbeidet fra 2016 med å fokusere mer på oppsøkende arbeid. Ved alle arrangementer og turer hvor LNU er på Frifond-oppdrag, gis det informasjon om alle underordningene i Frifond.

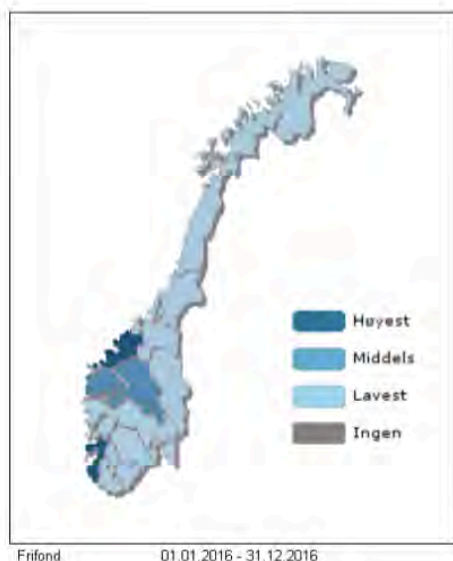
I 2016 ble det gjennomført to større informasjonsturnéer i Norge, en i Østfold og en i Sogn og Fjordane. Om våren besøkte LNU Østfold. Turen var en kombinasjon av informasjonsarbeid og oppfølgingsbesøk for Frifond barn og unge. Under turen ble det gitt informasjon om Frifond for elever ved en ungdomsskole og en videregående skole og det ble avholdt stand på en musikkfestival. Det ble også avholdt oppfølgingssamtaler med Frifond-søkere.

Informasjonsturnéen i Sogn og Fjordane ble gjennomført om høsten og innebar besøk i Dale, Førde, Sandane, Florø og Stryn. På informasjonsturneen ble det holdt foredrag og stand for både ungdomsskoler og videregående skoler. I tillegg ble det arrangert en informasjonskveld på en ungdomskafé. I tillegg til de to informasjonsturnéene besøkte Frifond også Sandefjord og Oslo, hvor man besøkte ungdommer på en videregående skole og Universitetet i Oslo og informerte om Frifond.

På sosiale media benyttes Facebook i økende grad for promotering gjennom annonser. I 2016 ble hver Frifond-ordning promotert to ganger i året; om våren og høsten. Her er det fortsatt stort potensiale med tanke på å gjøre Frifond kjent for unge som ikke har hørt om ordningen før. Frifond er også på Instagram. Frifonds nettsider inneholder nyttig informasjon om søknadsprosessen og relevante eksempler på prosjekter som har fått støtte. I Frifond-undersøkelsen ser man at internett, etter venner og familie, er den viktigste informasjonskilden for Frifond barn og unges søkere.

Dekning per fylke

norske fylker	Antall
Rogaland	23
Møre og Romsdal	21
Sogn og Fjordane	19
Oppland	18
Sør-Trøndelag	12
Østfold	11
Aust-Agder	10
Vest-Agder	10
Hordaland	10
Vestfold	9
Troms	8
Finnmark	8
Akershus	7
Nord-Trøndelag	7
Nordland	7
Hedmark	7
Telemark	6
Oslo	5
Buskerud	4

I informasjonsarbeidet ser man at Frifond-filmen er et svært nyttig verktøy for å fange ungdommers oppmerksomhet. Filmen på to minutter forklarer hva Frifond handler om på en enkel og lettfattelig måte og er like interessant for voksne som jobber med barn og unge. Filmen brukes flittig i presentasjoner om Frifond.

Presseoppslag Frifond 2016*

Rikspresse	3 (2%)
Regionavis	9 (8%)
Lokalavis	108 (90%)
Totalt	120

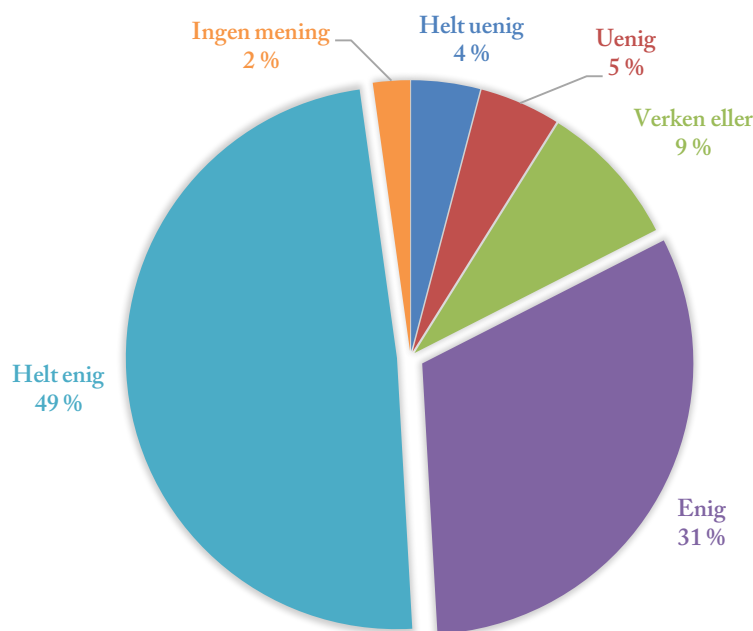
*kun papirkilder, Kilde: Retriever.

Presseoppslagene for Frifond i 2016 viser at Frifond har en mediedekning i rikspresse og en dekning i lokalaviser i hele landet. Oversiktene over dekning i rikspresse, regionavis og lokalaviser gjelder kun papirkilder og ikke web. Når det gjelder dekning per fylke teller Retriever noen artikler dobbelt på grunn av oppslag som trykkes flere steder, men som egentlig har samme kilde. Oversikten per fylke viser at Frifond har god dekning i hele landet, og ikke nødvendigvis kun i fylker hvor Frifond har flere søkere.

9. Resultater og måloppnåelse

I 2016 har 10 216 lag og grupper over hele landet mottatt til sammen 132,4 millioner kr. fra Frifond barn og unge og Frifond organisasjon. Blant mottakerne av Frifond-midler er lokallag i barne- og ungdomsorganisasjoner, frittstående ungdomsgrupper, velforeninger, foreninger, ungdomsklubber, barnegrupper og vennegjenger som har fått midler til å drive frivillig aktivitet i sitt lokalmiljø.

"PROSJEKTET KUNNE IKKE GJENNOMFØRES UTEN STØTTE FRA FRIFOND"

I sin forvaltning av Frifond stimulerer LNU barn og unges aktivitet og deltakelse på lokalt nivå. I Frifond-undersøkelsen som ble sendt ut til alle Frifond barn og unge-søkere i 2016, svarte 80 prosent at de ikke kunne gjennomført prosjektet uten støtte fra Frifond. 9 prosent svarte "verken eller". Den høye svarprosenten på "helt enig" eller "enig" understreker viktigheten av Frifond som støtteordning og bidragsyter til lokal aktivitet.

Undersøkelsen viser at Frifond fortsetter å være en viktig finansieringskilde til barne- og ungdomsaktivitet. Av de som fikk avslag og som ikke gjennomførte aktiviteten, svarte 74 prosent at de manglet egne midler for å kunne gjennomføre.

Frifond markedsføres ofte som en **lavterskel støtteordning**. Dette inne-

bærer at støtteordningen skal være enkel å bruke for søkerne, og at det ikke stilles for høye krav til prosjektet det søkes om støtte til, eller til søkergruppen. I Frifond barn og unge kreves det ikke at søkergruppen må være registrert som frivillig organisasjon eller oppfylle andre formelle krav. Det stilles derimot krav til at gruppen jobber frivillig etter demokratiske prinsipper, og at de arbeider for og med barn og unge under 26 år. I Frifond organisasjon velger organisasjonene selv om de vil utbetale midlene til lokallagene som driftsstøtte, prosjektstøtte og/eller oppstartmidler, og det er dermed opp til organisasjonene å bestemme hvilke rammer lokallagene har for å bruke pengene, innenfor LNUs retningslinjer.

Frifond fremmer barne- og ungdomsaktivitet – uansett kvalitet. Det betyr at det ikke gjøres noen kvalitativ vurdering av prosjektene. I stedet vurderer man prosjektet etter retningslinjenes krav om frivillig innsats, demokratiske prinsipper i gruppa, lokal tilknytning og siktemål. I motsetning til mange andre støtteordninger hvor kvaliteten og resultatet av prosjektet vurderes, er det læringsprosessen som er det viktigste i Frifond. Barn og unge skal få mulighet til å skape sine egne aktiviteter uten restriksjoner på innhold og kvalitet og skal få være **drivere og styre** av prosjekter der det er mulig. I Frifond legger man i saksbehandlingen vekt på dette kriteriet, og etterspør barn og unges medvirkning

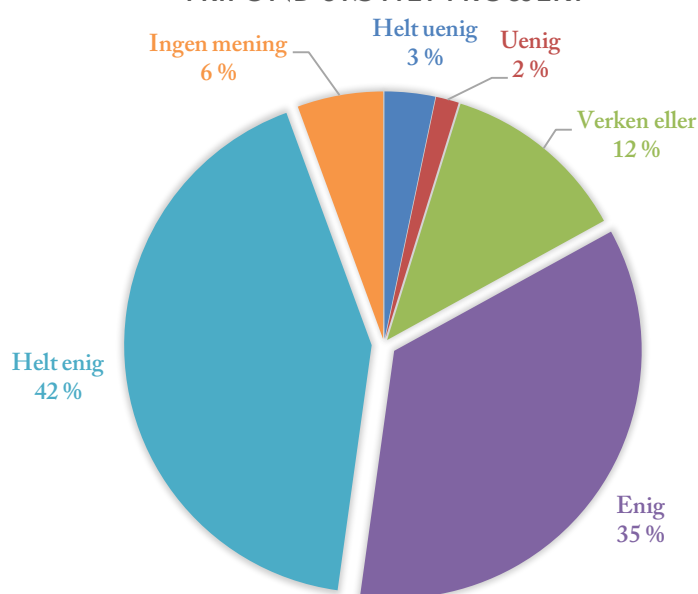
– Man lærer hvordan søke penger, i tillegg til erfaringen gjennom det å skulle ha ansvar for et prosjekt.

Frifond barn og unge-søker, 20 år, Oslo

når prosjektet er tilsynelatende voksenstyrt. I 2016 har søknader hvor det ikke kan vises til barn og unges medvirkning fått avslag. Gjennom spørsmål, oppfordring og eventuelt avslag håper man å bidra til barn og unges medvirkning fra prosjektets oppstart og gjennom hele prosessen.

Læringsprosessen er en grunnpilar i barne- og ungdomsarbeid og Frifond bidrar til viktig erfaring om prosjektarbeid som unge vil ta med seg videre i livet – både i frivilligheten og i arbeidslivet. Læringsprosessen er spesielt påtagende dersom søknaden innvilges og man gjennomfører prosjektet, men det ligger også læring i søknadsskriving selv om man får avslag. Å lese retningslinjer, beskrive prosjektet, sette opp budsjett etc. er ferdigheter som man kan dra nytte av i annet frivillig arbeid, studier og i arbeidslivet. I Frifond-undersøkelsen 2016 mente kun 10 prosent av de som ikke fikk innvilget søknaden sin at de ikke hadde lært noe av å søke på et Frifond-prosjekt. Av de som mottok Frifond-støtte var 77 prosent helt eller delvis enig i at de hadde lært noe av å søke på og gjennomføre et Frifond-prosjekt.

"VI LÆRTE NOE AV Å GJENNOMFØRE ET FRIFOND-STØTTET PROSJEKT"

Læringsaspektet er også tydelig ut ifra svarene i de åpne seksjonene i spørreundersøkelsen. Mens de som fikk avslag bar preg av vanskeligheter med å forstå retningslinjer, nødvendigheten av grundighet, følelse av urettferdighet osv. svarte brorparten av de som fikk innvilget søknaden svært positivt og reflektert om egen læringseffekt. Et knippe utvalg følger:

"At det å få økonomisk hjelp til et prosjekt, er ekstremt fint! Gir deltakere mer engasjement!"
(Frifond-søker, 17 år, Hordaland, Q14).

"At det nytter om man ikke er tilknyttet store lag og foreninger. Gav håp til skatere"
(Frifond-søker, 45 år, Hedmark, Q14).

"Lærte å sette opp budsjett og regnskap, lærte veldig mye om hvordan fordele penger og ikke bruke opp alt på en gang slik at man har nok

gjennom hele prosessen." (Frifond-søker 22 år, Buskerud, Q14).

"Skrive søknad/rapportere. Vi laget musikkvideo, folk fikk trening og erfaring på alt fra skuespill, dans, regi, foto, lys, produksjon, teknikk, etc." (Frifond-søker 24 år, Oslo, Q14).

For å kunne bidra til barn og unges deltakelse er det en forutsetning at **ordningen er enkel å søke på og bruke**. LNU jobber til stadighet med å forenkle og tydeliggjøre informasjon om ordningen både på internett-sidene og i direkte kommunikasjon med søkerne. Det ser ut til at LNU har lyktes godt i dette arbeidet. Blant de som fikk søknaden innvilget var nesten 81% av de spurte i Frifond-undersøkelsen enige i at Frifond er en enkel støtteordning å bruke. Blant de som fikk avslag svarte 52 prosent det samme. Dette tallet har holdt seg relativt stabilt de siste årene.

82 prosent mente også at det var enkelt å søke med det elektroniske søknadsskjemaet. Det er blitt lagt ned betydelig arbeid i den elektroniske søknadsportalen, og det fortsettes å jobbe med å utbedre og oppdatere denne. Selv om flere i undersøkelsen påpekte at det var tungvint å laste opp bilag til

rapporten, svarte likevel 70 prosent at det var enkelt å rapportere i søknadssystemet. I søknadsprosessen er det stort sett rapporter som trekkes frem som negativt. Det er vanskelig å laste opp bilag (disse lastes ofte opp to ganger fordi det for søker er vanskelig å se om de allerede er lastet

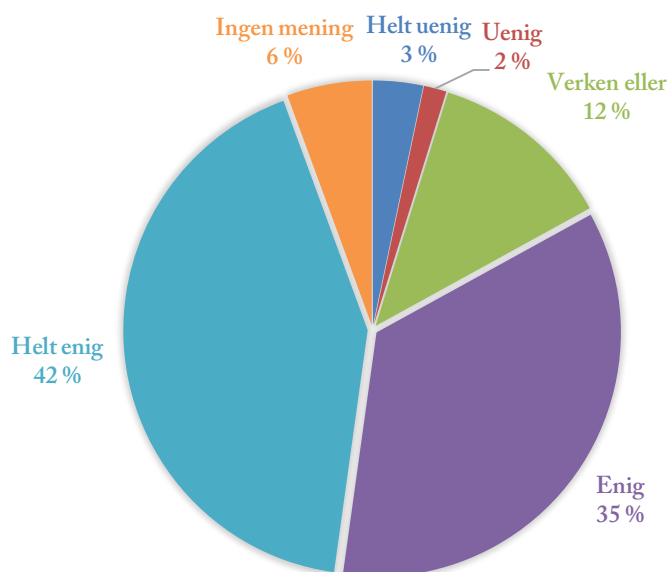
– Eg synes det er amazing at de reise rundt Norge å introdusere det til ungdom. Det er viktig sidan mange veit ikkje at de finst!

Frifond barn og unge-søker, 35 år, Sogn og Fjordane

opp) og det er grenser for størrelse på bilag osv. Dette er tilbakemeldinger som LNU også har mottatt tidligere, men som ikke er krevende teknisk å gjøre noe med og som dermed ikke blir endret på kort sikt. For å utvikle og forbedre saksbehandlingssystemet har LNU i 2015 og 2016 leid inn kompetanse på dette området. Arbeidet vil fortsette også inn i 2017.

Behandlingstiden på rapporter er noe som søkerne også ønsker skal være kortere. Som tidligere nevnt, er dette et viktig og prioritert område for Frifond som dessverre må vike for opprettholdt behandlingstid på søknader i perioder med færre ressurser. LNU har likevel oppnådd mye når det gjelder rapporter, blant annet har man per dags dato i Frifond barn og unge ingen rapporter som er ubehandlede før 2014. I 2014 er det kun 6 rapporter som ikke er behandlet hvor nesten alle er fra høsten 2014.

FRIFOND ER EN ENKEL STØTTEORDNING Å BRUKE

Resultatene i Frifond-undersøkelsen 2016 angående brukervennlighet har gått noe ned, men tyder likevel på at Frifond i høyeste grad er en enkel støtteordning å bruke, og støtter opp om LNUs mål om at Frifond skal være Norges enkleste og minst byråkratiske støtteordning å bruke. Kommentarene i undersøkelsen tyder på at sykemelding i Frifond barn og unge er en viktig grunn til at ordningen har blitt oppfattet som mindre brukervennlig. Sykemeldingen har gjort det vanskeligere å få kontakt med saksbehandler samtidig som saksbehandlingstiden har økt. I denne perioden har LNU fokusert på informasjon til søkere om saksbehandlingstid, men i en slik situasjon er det vanskelig å forutsi

varigheten og effekten for søkerne.

I tilsagnsbrevet fra Kulturdepartementet til Frifond heter det at *Frifond skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner, frittstående grupper og foreninger med ulike formål og aktivitetsgrunnlag*. Med en stor variasjon av søkere blant organisasjoner, foreninger, vennegjenger og andre grupper, samt med et stort mangfold av aktivitet, mener LNU å oppfylle Frifonds formål i sin forvaltning av ordningen. Frifond organisasjon har en bred og mangfoldig søkermasse som blant annet spenner over samfunnspolitiske organisasjoner, livssynsorganisasjoner, miljøorganisasjoner, minoritetsorganisasjoner, diagnose-organisasjoner og tradisjonelle barne- og ungdomsorganisasjoner med ulike former for aktivitet.

Organisasjonenes størrelse, struktur, formål og aktivitet er svært ulike og krever en tydelig, men samtidig fleksibel og tilpasningsdyktig Frifond-ordning.

I Frifond barn og unge spanner også søkermassen og deres aktiviteter bredt. I søknadsskjemaet som man bruker for å søke på ordningen krysser man av på en aktivitetskategori som man mener prosjektet faller inn under. Kategoriseringen dekker de største søkergruppene i ordningen. Dersom man slår sammen små og store arrangementer og festivaler ser man at disse representerer 30 prosent av prosjektene søkt om støtte til. Herunder faller for eksempel høytidsfeiringer slik som Eid og julefeiringer og foredrag/debatter i organisasjoner. Andelen søknader til lekeplass/ skaterampe har gått fra 7% til under 5%. Det som er spennende å se er at det ikke er noen store endringer i størrelsen på kategoriene fra 2015 til 2016, som det heller ikke var fra 2014 til 2015. Selv om søknadstallet har gått noe ned, er fordelingen mellom de ulike kategoriene så å si stabil. Dette kan tyde på at de samme gruppene søker år etter år, og informerer andre med samme interesse om Frifond.

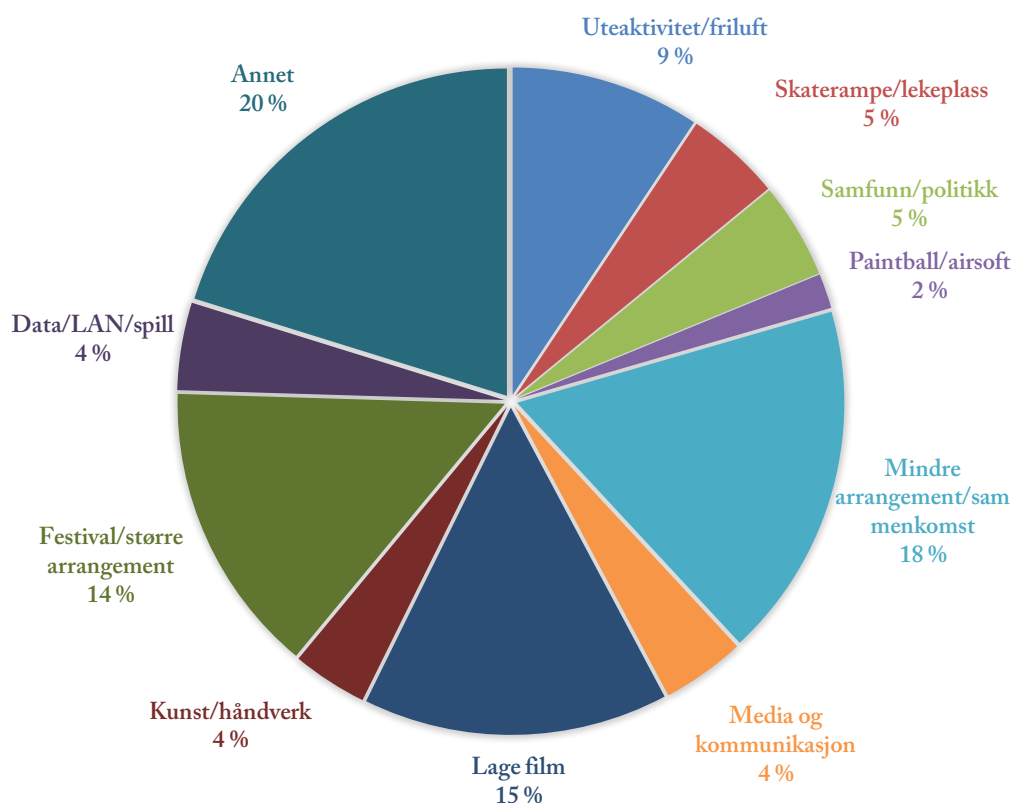
– Saksbehandler svarte raskt på spørsmål og var veldig behjelpelig, god til å forklare og veilede.

Frifond barn og unge-søker, 24 år, Vestfold

Frifond barn og unge mottok i 2016 181 søknader fra minoritetsgrupper. Dette er en liten nedgang siden 2015 hvor man mottok 192 søknader. De fleste aktivitetene som det søkes om støtte til skjer i Oslo, mens det i økende grad også søkes om aktiviteter i andre store byer slik som Bergen, Trondheim, Drammen og Kristiansand. LNU ser at det er behov for veiledning av søkergrupper fra minoritetsmiljøer.

Fylkesfordelingen under punkt 4.1 og aktivitetsstatistikken over viser at Frifond når ut til et mangfold av barne- og ungdomsaktivitet over hele landet.

TYPE AKTIVITET SØKT OM

10. Sammendrag

LNU har i 2016 videreført en trygg forvaltning av Frifond barn og unge og Frifond organisasjon. Ved hjelp av blant annet en ekstra stilling store deler av året, har man kortet ned saksbehandlingstiden på rapporter. Dette er et pågående arbeid som stadig krever ekstra ressurser gitt prioriteringen på behandling av søknader. LNU er likevel fornøyd med å ha kommet et steg videre, og ser frem til å jobbe videre mot det ambisiøse målet om å behandle rapporter fortløpende. At søkeren får rask tilbakemelding – enten det er i søknad- eller rapportfasen – er et viktig mål for LNU i arbeidet med å være en enkel og ubyråkratisk støtteordning. I Frifond organisasjon er det tydelige frister for søknad og rapport, noe som bidrar til støtteordningens forutsigbarhet ovenfor søkerne. Gitt ordningens årshjul med frister for søknad og rapportering er det ikke samme utfordringer som i Frifond barn og unge, og alt behandles fortløpende etter at det er mottatt.

LNU mener at Frifond fortsetter å være en ubyråkratisk og enkel støtteordning å bruke. Dette kommer frem av tilbakemeldinger fra søkere og i Frifond-undersøkelsen, hvor Frifond barn og unge fortsetter å få god score på støtteordningens brukervennlighet. Fra statistikken kan man se at støtteordningen oppleves som enkel å bruke. Blant de individuelle svarene er det tydelig at rapportering er den største utfordringen for søkerne, både når det gjelder opplasting av bilag og saksbehandlingstid. Individuelle svar viser også til at søkerne setter stor pris på tydelig informasjon og veiledningen saksbehandlerne gir i ordningen. Dette kommer også frem i evalueringen til deltakere ved Frifond organisasjons brukerseminar februar 2016.

Frifond organisasjon har i 2016 delt ut støtte til 100 organisasjoner, hvorav en er ny organisasjon. Her, som i Frifond barn og unge, går mye av arbeidet ut på å veilede organisasjoner i ordningen, og spesielt følge opp nye tillitsvalgte og ansatte med ansvar for Frifond-midler. I begge ordningene legger man vekt på å veilede organisasjoner som ligger på vippepunktet mellom å søke Frifond barn og unge og Frifond organisasjon og det er tett samarbeid mellom ordningene.

Frifond er en sterk bidragsyter til lokal aktivitet, men også til kapasitetsbygging blant barn og unge. Frifond-undersøkelsen viser læringsprosessen som finner sted når man søker på og gjennomfører et Frifond-støttet prosjekt. Fra de individuelle svarene kan man også lese at Frifond bidrar til organisatorisk utvikling i søkergruppene.

LNU har besøkt flere av landets fylker for å informere om Frifond. Besøkene har vært informasjonsmøter for ungdommer og med ansatte som er ansvarlige for ungdom, oppvekst og kultur i kommunene, som igjen kan spre informasjonen videre. Informasjonsbrosjyren "Ung, Blakk og Kreativ?" som ble laget i 2014, brukes flittig i dette arbeidet sammen med Frifond-filmen fra samme år. I 2017 vil Frifond besøke underrepresenterte fylker slik som Buskerud og Nordland. Mye av informasjonsarbeidet vil gjøres i samarbeid med de andre Frifond-ordningene og Frifond for alle.

LNU mener at organisasjonen i sin forvaltning av Frifond oppfyller støtteordningens formål om å bidra til økt lokal aktivitet blant barn og unge i hele landet. LNU er en trygg forvalter som stadig jobber med å utvikle ordningen for å nå ut til en så stor og variert søkergruppe som mulig. LNU ser frem til å fortsette samarbeidet med Kulturdepartementet og Norsk musikkråd og bidra til enda mer aktivitet blant barn og unge i hele landet.

11. Avsluttende kommentarer

LNU mener, i sin forvaltning av Frifond barn og unge og Frifond organisasjon, at organisasjonen innfrir kravene som stilles til forvaltning av Kulturdepartementet midler, som oppgitt i tilsagnsbrevet 18. mars 2016.

Som omtalt i denne rapporten bidrar LNU gjennom Frifond til aktivitet blant barn og unge i nasjonale lag, foreninger og grupper. Frifond når ut til søkere fra hele landet, og bidrar til et stort mangfold av aktiviteter både i lokallag og i enkeltstående grupper slik som foreninger, velforeninger klubber og vennegjenger. Gjennom støtten til lokale lag har Frifond i 2016 bidratt til bedre rammevilkår for over 9300 lokallag i hele landet. Lokallagene består av ungdommer som jobber frivillig for demokrati, politiske mål, friluftsliv, musikk, kultur, religion og mye, mye mer.

Lepsøy Bygdeutval lagde en eventyrskog på Sunnmøre ved hjelp av Frifond

LNU jobber stadig for å bidra til mangfoldet av aktiviteter gjennom inspirasjon på nettsider og utveksling av erfaringer. LNU har også i sitt informasjonsarbeid nådd ut til en bred søkergruppe i underrepresenterte fylker.

LNU mener at Frifond-midlene har blitt forvaltet på en økonomisk forsvarlig og trygg måte i 2016. LNU har gode forvaltningsrutiner som sammen med tydelige retningslinjer i Frifond barn og unge og Frifond organisasjon danner grunnlaget for en trygg og ubyråkratisk saksbehandling med tydelige krav til søkerne. I forvaltningsarbeidet har man i 2016 videreutviklet arbeidet med forenkling i Frifond organisasjon, mens man i Frifond barn og unge har kommet langt i arbeidet med å ferdigbehandle tidligere års rapporter og avslutte gamle saker.

LNU ser frem til et nytt og spennende forvaltningsår i 2017 hvor man ønsker å fortsatt fokusere på effektiv behandling av rapporter, rask behandling av søknader og god spredning av informasjon om Frifond til barn og unge i hele landet. I Frifond barn og unge vil man evaluere informasjonskanalene

og i større grad tilpasse den ungdommers kildebruk. Man ønsker også å forenkle rapporteringen for søkerne gjennom et forbedret søknadssystem. I Frifond organisasjon vil man fortsette å jobbe med forenkling, blant annet gjennom å innføre felles definisjoner på tellende medlemmer og tellende lokallag i samråd med Fordelingsutvalget. Målet er å gjennom veiledningsarbeid øke kvaliteten på søknader og rapporter fra organisasjonene. På så måte bidrar man til å redusere merarbeid for søkere og saksbehandler. I paraplysamarbeidet ønsker LNU å i større grad utvikle informasjonsarbeidet og informasjonsplattformene sammen med Norsk musikkråd, samt revidere frifond.no og utarbeide ny grafisk profil.

LNU jobber stadig for å videreutvikle ordningen og vil i 2017 jobbe for å fortsette den gode forvaltningen av Frifond-midlene. Samtidig ønsker LNU å gjennomgå praksis og rutiner for å i størst mulig grad effektivisere forvaltningen av Frifond-midlene. I 2017 vil Frifond jobbe for å nå målene om å inspirere til mer og variert aktivitet, forenkle og gjøre ordningen mer brukervennlig, og spre informasjon om støtteordningen til enda flere i Frifonds målgruppe.